

Nr 178

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa tjänster vid kommunikationsverken; given Stockholms slott den 31 mars 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1955.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, LANGE.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

I skrivelser den 24 september resp. 27 november och 15 september 1954 har generalpost-, tele- och järnvägsstyrelserna framlagt förslag om antalet tjänster i högre lönegrad än Ca 25. Häröver har statens lönenämnd avgivit utlåtanden den 15 november 1954 resp. den 14 januari 1955.

Innan jag övergår till att behandla nämnda framställningar vill jag erinra om att chefen för civildepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1953 tillkallat sakkunniga för att verkställa översyn av löneställningen för vissa tjänstemän i ledande ställning vid kommunikationsverken. Dessa sakkunniga har sedermera av Kungl. Maj:t den

9 april 1954 fått i uppdrag att även verkställa översyn av löneställningen för motsvarande tjänster vid de centrala försvarsförvaltningarna. Beträffande tjänsterna vid kommunikationsverken har de sakkunniga den 26 november 1954 avgivit betänkande, vilket därefter varit föremål för remissbehandling. Med hänsyn till de divergerande uppfattningar, som därvid framkommit från både myndigheter och personalorganisationer, torde de i betänkandet berörda lönefrågorna bära ytterligare övervägas. Jag är för den skull icke nu beredd att förelägga riksdagen förslag rörande löneställningen för ifrågakvarande tjänster vid kommunikationsverken.

Postverket

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Generalpoststyrelsen har hemställt, att 1 postmästartjänst i Ca 27 inrättas för nyinrättade postkontoret Stockholm—Vällingby samt att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

1 postmästartjänst vid postkontoret Sundsvall 1 från Ca 29 till Ca 31,

1 postmästartjänst vid postkontoret Härnösand 1 från Ca 27 till Ca 29 och

3 postmästartjänster vid postkontoren Piteå, Kiruna C och Mora från Ca 25 till Ca 27.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Postmästartjänsten i Ca 31. Styrelsen hemställde redan förra året om uppflyttning av postkontoret Sundsvall 1 från klass 29 till klass 31. Denna hemställan vann emellertid inte statsmakternas bifall. Lönenämnden hade ställt sig tveksam till uppflyttningen och ifrågasatt, om skäl kunde föreligga, »att, innan stabilitet i rörelseökningen vid postkontoret Sundsvall 1 kunnat konstateras, förändra postkontorets klass». Den år 1954 verkställda poängberäkningen visar, att rörelsen vid postkontoret fortfarande är stadd i utveckling. Den har från år 1952 ökat med inte mindre än 6,7 %, vilket är ungefär dubbelt så mycket som genomsnittssiffran för samtliga kontor. Kontorets poängtal (3 427) överstiger det närmast jämförbara landsortskontorets i samma klass med inte mindre än 329 enheter och är större än de två minsta kontorens i klass 31, vilka har 3 285 resp. 3 143 poäng. De farhågor, man möjligen hyst för att postkontoret inte skulle försvara en inplacering i den högre klassen, har sålunda inte besannats. Postmästartjänsten vid postkontoret Sundsvall 1 har varit placerad i 29 lönegraden sedan den 1 juli 1948.

Postmästartjänsten i Ca 29. Postkontoret Härnösand 1 uppvisar en osedvanlig kraftig trafikökning, som belyses av följande siffror för åren 1948 resp. 1950—1953. Nämda år utgjorde trafikpoängen 1 227 resp. 1 348, 1 455, 1 629 och 1 909 samt procentuella ökningen 16,5 resp. 9,9, 7,9, 12,0 och 17,2. Bortsett från postkontoret Stockholm 2, som kvarhållits i klass 27 av speciella skäl, ligger postkontoret Härnösand 1 sedan två år i toppen på nämnda klass och har nu ett poängtal, som överstiger närmast följande kontors med 181 enheter. Postkontorets poängtal är också större än de tre minsta kontorens i klass 29 (Nyköping 1 1 883 p., Värnamo 1 1 806 p. och Hudiksvall 1 1 756 p.). Kontorets poängställning berättigar det därför enligt styrelsens mening till uppflyttning i klass 29. Några särskilda omständigheter,

som kunde motivera ett avsteg från gällande klassificeringsprinciper, föreligger ej. Postmästartjänstens lönegradsplacering kan sägas ha varit oförändrad sedan den 1 juli 1920, då den placerades i dåvarande 15 lönegraden.

Postmästartjänsterna i Ca 27. Den omfattande utbyggnaden av stadsdelen Vällingby med omkringliggande områden i Stockholms stad gör det nödvändigt att inrätta ett nytt postkontor därstädes. Detta kontor, som får namnet *Stockholm—Vällingby*, beräknas kunna öppnas omkring den 1 november 1954. Det skall fungera som postalt förvaltnings- och brevbäringscentrum för stadsdelarna Räcksta, Vällingby, Grimsta, Hässelby gård, Hässelby strand, Vinsta, Solhem, Nälsta, Flysta, Sundby, Bromsten, Lunda och Hässelby villastad. Folkmängden inom dessa områden kommer, enligt vad nu kan beräknas, att vid slutet av år 1955 uppgå till drygt 50 000 personer. Efter full utbyggnad beräknas befolkningssiffran komma att stiga till ca 95 000. En med ledning av trafiksiffrorna från liknande förortsområden i Stockholm gjord beräkning av det blivande postkontorets trafikomslutning ger vid handen, att det redan under år 1955 kommer att nå en trafikpoäng, som berättigar det till inplacering i klass 27. En erfarenhetsmässig bedömning av postmästartarens blivande arbetsuppgifter pekar också på att han bör få samma tjänsteställning som föreståndarna för de närmast jämförbara brevbäringskontoren i Stockholms södra förortsområde, vilka samtliga är placerade i 27 lönegraden. Då den blivande innehavaren av postmästartjänsten måste ägna avsevärd tid åt arbetet med organisationen av det nya postkontoret och dess förvaltningsområde, har styrelsen föranstaltat om uppehållande av ett vikariatslöneförordnande i 27 lönegraden från den 1 september 1954.

Postkontoren *Piteå* och *Kiruna C* har tillhört klass 25 eller däremot svarande — klass 2 — sedan 1936 resp. 1926. De har nu nått poängtalerna 906 resp. 894, vilka skulle placera dem före de sju minsta kontoren i närmast högre klass. Härvid har Stockholms tullpostkontor icke medräknats. Båda kontoren visar en kraftig och jämn trafikökning, vilket belyses av följande siffror för åren 1946 resp. 1948 och 1950—1952 då poängtalerna utgjort för *Piteå* 597 resp. 665, 702, 755 och 838 samt för *Kiruna C* 547 resp. 640, 706, 763 och 829. Den procentuella ökningen åren 1952 och 1953 var för *Piteå* 11,0 resp. 8,1 och för *Kiruna C* 8,7 resp. 7,8, medan medelsiffran för samtliga kontor dessa år var 8,0 resp. 3,9. Det förhållandet, att trafikökningen fortskridit i jämn takt under så lång tid, visar att den inte varit beroende av tillfälliga omständigheter. Båda kontoren har vidsträckta förvaltningsområden med över 50-talet underlydande postanordningar. Något skäl att uppskjuta den höjning av postmästartarnas tjänsteställning, vartill trafikomslutningen nu enligt vedertagna normer berättigar, föreligger sålunda inte.

Styrelsen har beslutat, att postkontoret i Vansbro skall utbytas mot postexpedition. Utbytet genomföres den 1 november 1954. Postkontorets underlydande trafikområde skall härvid uppdelas på postkontoren i Ludvika och Malung, medan en del av Malungs nuvarande område, bl. a. 2 postexpeditioner och 3 poststationer, istället överflyttas till postkontoret i *Mora*. Denna omläggning kommer att för Moras vidkommande innebära ett så kraftigt trafiktillskott, att kontoret bör uppflyttas till klass 27. Dess blivande poängtal kan beräknas till minst 965. Även om hänsyn tas till den kostnadsökning, som blir en följd av detta kontors uppflyttning, kommer omläggningen att medföra en besparing av ca 16 000 kronor per år. På grund av de speciella förhållandena, som i detta fall föreligger, har åt postmästartaren i *Mora* uppdragits att fr. o. m. den 1 november 1954 t. v. bestrida göromål, som eljest ankomma på postmästartare i *Ca 27*. Postkontoret i *Mora* har tillhört klass 25, tidigare benämnd klass 2, från den 1 juli 1946.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Generalpoststyrelsen har vidare föreslagit, att 2 postmästartjänster vid postkontoren Solna 1 resp. Göteborg 5 uppflyttas från Ca 25 till Ca 27.

Statens lönenämnd har icke funnit anledning till erinran mot de föreslagna uppflyttningarna.

För egen del finner jag styrelsens ifrågavarande förslag icke föranleda annat uttalande från min sida än att jag för närvarande icke är beredd att tillstyrka detsamma.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag föreslagit bör i den av riksdagen fastställda personalförteckningen antalet postmästare i Ca 31 ökas från 11 till 12 och antalet postmästare i Ca 27 från 57 till 60.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen minska antalet postmästare i Ca 25 från 78 till 75.

Televerket

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Telestyrelsen har föreslagit, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

3 byrådirektörstjänster, en på driftsbyrån, en på radiobyrån och en på tekniska byrån, från Ca 31 till Ca 33,

1 förste byråsekreterartjänst på ekonomibyrån från Ca 27 till Ca 29 och 1 ingenjörstjänst på tekniska byrån från Ca 25 till Ca 27.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Byrådirektörstjänsterna. Tjänsten på *driftsbyrån* avser föreståndaren för teleskolan. Hans främsta uppgift är att svara för utbildningen vid teleskolan i tekniskt, trafikalt och kameralt avseende av televerkets trafikpersonal (med undantag för den lokalt bedrivna, mera elementära utbildningen av telefonister i växelbordstjänst). Vid skolan utbildas även radiotelegrafister för den svenska handelsflottan och för flyget. I föreståndarens för teleskolan funktioner ingår även att vara föreståndare för telemuséet. Ett mycket stort antal special- och fortbildningskurser anordnas årligen vid teleskolan för televerkets personal, såsom högre administrativa och tekniska kurser, befälskurser av skilda slag samt kurser på olika stadier i moderna språk m. m. Utöver det direkta ledarskapet för undervisningen vid teleskolan (ca 500 elever per år) åligger det föreståndaren att följa den decentraliserade utbildningen i televerket (ca 3 500 elever per år) samt en i samarbete med Hermods Korrespondensinstitut i Malmö omfattande korrespondensundervisning (ca 1 800 elever per år). Under det senaste läsåret ha 12 lärare uteslutande disponerats för skolans räkning. Härutöver ha för undervisning i olika ämnen anlåtats ca 110 befattningshavare, av vilka en del i övrigt haft sitt arbete på annat håll i verket medan andra ej varit anställda i televerket.

Utbildningen vid teleskolan är både mångskiftande och kvalitativt fordrande. Den oavslutliga och snabba teletekniska utvecklingen samt den fortgående omläggningen, moderniseringen och rationaliseringen av expeditiv- och arbetsmetoderna inom televerkets skilda avdelningar ställa krav på en smidig anpassning av undervisningen efter inträdande nya förhållanden och i takt med dessa. Föreståndaren för teleskolan har att tillse, att för undervisningen avsedda speciella läroböcker och kompendier utarbetas samt granska och godkänna dem. På honom lägges sålunda ett mycket stort ansvar. Härutöver kan tilläggas, att han tillika är ansvarig för undervisningsverksamhetens ekonomi.

Tjänsten på *radiobyran* avser föreståndaren för anläggningssektionen (sektion 3) inom avdelningen för rundradio m. m. Sektionen handhar all nyanläggningsverksamhet för fasta radioanläggningar (med undantag för vissa för luftfarten speciella radioutrustningar). Arbetsuppgifterna kunna uppdelas i följande huvudmoment: kostnadsberäkning, arbetsplanering, marknadsankaffning, anmälan till och förhandlingar med myndigheter, specifikation av teknisk utrustning, anbudsinfordran, leveranskontroll, besiktning och provning hos leverantörer, montage av utrustningarna, provning, igångsättning, slutbesiktning samt garantibesiktning. De uppgifter, som sålunda åvila sektionen, avse följande huvudgrupper av fasta radioanläggningar: rundradiostationer, kustradiostationer för trafik med fartyg, basstationer för rörlig landradiotrafik, radiostationer för fast telegraf- och telefontrafik med utlandet, radiofyror, markradiostationer och ultrakortvågsstationer för den civila luftfarten samt radiolänkstationer. Befattningshavaren skall planera, leda och övervaka arbetet inom sektionen. Han har vidare att — i stor utsträckning självständigt — företräda televerket vid förhandlingar med myndigheter och leverantörer. Han har att ansvara för att anläggningsverksamheten bedrivs rationellt. Detta innefattar bl. a. ansvar för att såväl anläggningarnas detaljutformning som anskaffningen av materiel m. m. sker på från tekniska och ekonomiska synpunkter bästa sätt. Det åligger honom även att ansvara för att gällande byggnadstekniska bestämmelser och säkerhetsföreskrifter följas.

Tjänsten på *tekniska byrån* avser föreståndaren för sektion 2 inom stationsprojekteringsavdelningen. Arbetsuppgifterna inom sektionen omfattar projektering och specificering av telegraf- och telexstationer, militära fjärrskriftanläggningar av olika typer samt abonnentanläggningar för fasta fjärrskriftförbindelser och telex. Sektionen handlägger ärenden rörande fjärrskrift- och övrig telegrafapparat, telefoto, abonnentanläggningar för telefoni samt abonnemangs- och inköpsärenden rörande automatiska abonnentväxlar. Till sektionen hör vidare projektering och specificering av militära telefonanläggningar samt ärenden rörande alarmeringsanläggningar, särskilt för brandalarmering. Sektionsföreståndaren fungerar även som avdelningsföreståndarens ställföreträdare. Han har att planera, fördela och leda arbetena inom sektionen samt att självständigt och på eget ansvar handha offertverksamheten ifråga om automatiska abonnentväxlar. Avgifterna för dylika växlar representera betydande belopp. För en växel av större typ kan sålunda enbart inträdesavgiften uppgå till mellan 500 000 och 1 000 000 kr.

Förste byråsekreterartjänsten. Innehavaren av tjänsten förestår den avdelning, som uppgör och kontrollerar avräkningar med utländska förvaltningar över telefon-, telegraf- och radiotrafik (utländska kontrollen). Arbetet på avdelningen består huvudsakligen i att uppgöra och kontrollera avräkningar månads- och kvartalsvis med utländska förvaltningar och bolag rörande olika slag av internationell telefon-, telegraf- och radiotrafik, att kontrollera, att avgifter för telegram till utlandet blivit beräknade och

redovisade enligt gällande taxebestämmelser, att upprätta taxor och taxetabeller för utländska telegram och telefonsamtal, att upprätta statistiska sammandrag och tabeller rörande utlandstrafiken samt att handhava arkivet för utländska telegram. Avdelningens föreståndare har vidare att biträda byråchefen med utredningar och beräkningar rörande den utländska telegraf- och telefontrafiken samt taxorna för denna. Utöver att leda och övervaka arbetet inom avdelningen har förste byråsekreteraren att utfärda från telestyrelsen avgående avräkningar rörande den internationella teletrafiken och godkänna från utländska förvaltningar och bolag inkommande sådana avräkningar, att i samråd med telestyrelsens huvudkassa reglera de ekonomiska mellanhavanden mellan å ena sidan telestyrelsen samt å andra sidan utländska förvaltningar och bolag, som bli en följd av avräkningsförfarandet, att i samråd med föreståndaren för telestyrelsens bokförings- och kassaavdelning förhandla med de valutavårdande myndigheterna om sådana valutafrågor, som kunna uppstå i samband med betalning av utländska förvaltningars och bolags tillgodohavanden samt att lämna televerkets gränskontrollstationer erforderliga direktiv i fråga om sammanställning av uppgifter angående telefontrafiken med utlandet. Telefon- och telexförbindelser finnas för närvarande med 114 resp. 17 länder. Med utlandet avräknade belopp utgjorde år 1942 12,7 milj. guldfrancs, år 1948 17,7, år 1950 19,4, år 1952 21,1 och år 1953 21 milj. guldfrancs. Tack vare en genomgripande rationalisering av arbetsmetoderna, bl. a. införande av speciella elektriska räknemaskiner (analysmaskiner), har personalen på avdelningen trots den ökade arbetsmängden kunnat hållas relativt konstant till antalet. Sålunda uppgår antalet tjänstgörande nu till 20 mot 17 år 1920. Arbetsuppgifternas kvalitet och de krav, som ställas på innehavaren av tjänsten, ha på sin tid föranlett tjänstens inplacering i 29 lönegraden. Den ändring i fråga om befogenheter och ansvar, som var avsedd att vidtagas och som föranledde tjänstens sänkning i lönegrad år 1941, har icke kommit till stånd. Utvecklingen efter det tjänsten placerades i 29 lönegraden, har gått mot ökad omfattning av arbetsuppgifterna, ökade befogenheter och ökat ansvar. Styrelsen anser därför, att tjänsten nu bör återföras till 29 lönegraden.

Ingenjörstjänsten. Denna är placerad på tekniska byråns sektion för leveransprovningssärenden inom provningsanstalten. Innehavaren av tjänsten utför bl. a. kemiska analyser och fysikaliska bestämningar på olika slags material, såsom metaller, metallegeringar, läder, gummi, plastmaterial, isolermassor, textilier, kabelpapper m. m. Vidare utarbetar han och inför nya och tidsenligare metoder för utförandet av ovanstående analyser och bestämningar. Hårtill kommer kapacitetsprovning av torrelement och torrbatterier av olika slag samt granskning av protokoll över provad materiel i avseende på överensstämmelse med gällande specifikationer. Befattningshavaren har att närmast under sektionens föreståndare fördela de till sektionen hörande arbetsuppgifterna, samt att vid förfall för föreståndaren tjänstgöra såsom dennes vikarie. Han svarar för, att sektionens löpande leveransärenden handläggas i turordning och inom sådan tid, att provningsresultaten kunna meddelas televerkets huvudförråd för betalning av räkningar i rätt tid.

Statens lönenämnd har med anledning av förslaget om uppflyttning till 33 lönegraden av föreståndaren för anläggningssektionen (sektion 3) inom radiobyråns avdelning för rundradio m. m. — mot vilket förslag lönenämnden i och för sig icke har något att erinra — fäst uppmärksamheten

på att arbetsuppgifterna för föreståndaren för nämnda avdelnings sektion för drift och underhåll (sektion 4) vid tidigare prövning icke ansetts hänförliga till 33 lönegraden. En genom befordran ledigbliven byrådirektörstjänst i Ca 33 har emellertid numera disponerats för befordran till denna lönegrad av sistnämnda sektionsföreståndare. Enligt lönenämndens mening bör vid uppkommande vakans å föreståndartjänsten vid sektion 4 lönegradsplaceringen av denna tjänst omprövas.

I övrigt har styrelsens förevarande förslag icke föranlett någon erinran från lönenämndens sida.

Även jag anser mig böra tillstyrka förslagen i fråga. Jag förutsätter att styrelsen beaktar vad lönenämnden anfört rörande omprövning av lönegradsplaceringen av tjänsten som föreståndare för sektion 4 inom radio-byråns avdelning för rundradio m. m.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Telestyrelsen har vidare föreslagit, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

4 byrådirektörstjänster, två på ekonomibyrån, en på förrådsbyrån och en på tekniska byrån, från Ca 31 till Ca 33,

1 förste byråsekreterartjänst på driftsbyrån från Ca 29 till byrådirektörstjänst i Ca 31,

1 kameralintendentstjänst på ekonomibyrån från Ca 29 till byrådirektörstjänst i Ca 31,

3 telekommissarietjänster vid centralstationerna i Mora resp. Skövde och Luleå från Ca 27 till Ca 29,

3 överkontrollörstjänster, en på radiobyrån, en vid Malmö centralstation och en vid Göteborgs centralstation, från Ca 27 till trafikinspektörstjänster i Ca 29,

1 ingenjörstjänst på kabelkontoret från Ca 25 till Ca 27 och

8 förste kontrollörstjänster vid distriktsbyråerna i Malmö resp. Norrköping samt vid centralstationerna i Halmstad resp. Hälsingborg, Uppsala, Östersund, Karlstad och Västerås från Ca 25 till överkontrollörstjänster i Ca 27.

Därjämte föreslår styrelsen, att 1 byrådirektörstjänst i Ca 33 inrättas på tekniska byråns stationsprojekteringsavdelning.

Statens lönenämnd har icke funnit anledning till erinran mot den nya byrådirektörstjänsten i Ca 33 och uppflyttningen till överkontrollörstjänster av förste kontrollörstjänsterna vid centralstationerna i Halmstad resp. Hälsingborg, Uppsala och Östersund men i övrigt avstyrkt styrelsens förslag.

I skrivelse den 1 mars 1955 har svenska telegraftjänstemännens förening hemställt, att den av lönenämnden tillstyrkta uppflyttningen av nyssnämnda förste kontrollörstjänster måtte komma till stånd.

För egen del har jag för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att en byrådirektörstjänst i Ce 33 inrättas på tekniska byråns stationsprojektavdelning i stället för den av styrelsen föreslagna tjänsten i Ca 33. I övrigt föranleder styrelsens ifrågavarande förslag icke annat uttalande från min sida än att jag för närvarande icke är beredd att tillstyrka desamma.

Av departementschefen tillstyrkt ändring av vissa tjänstetitlar. I anslutning till vidtagna ändringar av personalorganisation och löneställning vid de fasta maskinanläggningarna vid televerket tillstyrker jag telestyrelsens förslag om att följande tjänstetitlar införes i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen, nämligen maskinmästare i Ca 20, maskinist i Ca 15 och Ca 13, eldare i Ca 11 och Ca 10 samt värmeskötare i Ca 11.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag föreslagit bör följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen ökning av antalet byrådirektörer i Ca 33 från 10 till 13, minskning av antalet byrådirektörer i Ca 31 från 25 till 22, ökning av antalet förste byråsekreterare i Ca 29 från 17 till 18, minskning av antalet förste byråsekreterare i Ca 27 från 17 till 16 och ökning av antalet ingenjörer i Ca 27 från 62 till 63.

I tjänsteförteckningen hör maskinmästare införas i Ca 20, maskinist i Ca 15 och Ca 13, eldare i Ca 11 och Ca 10 samt värmeskötare i Ca 11.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen minska antalet ingenjörer i Ca 25 från 88 till 87.

Statens järnvägar

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Järnvägsstyrelsen har föreslagit, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

1 stationsinspektörstjänst vid stationen i Ånge från Ca 29 till Ca 31,

1 ingenjörstjänst på bantekniska byrån från Ca 27 till byråingenjörstjänst i Ca 29 och

1 ingenjörstjänst vid huvudverkstaden i Örebro från Ca 25 till Ca 27.

Därjämte föreslår styrelsen, att följande tjänster inrättas, nämligen 2 byråingenjörstjänster i Ca 29 på bantekniska byrån och 1 tågfärjebefälhavartjänst i Ca 29.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Stationsinspektörstjänsten. Stationsföreståndartjänsten i Ånge har av styrelsen föreslagits uppflyttad till 31 lönegraden två gånger tidigare, nämligen i personalstatförslagen för innevarande och närmast föregående budgetår. Anledningen till att det senast framlagda förslaget icke blev bifallet torde vara att söka i styrelsens påpekande om att en viss nedgång hade kunnat konstateras i stationens poängtal för år 1953. Storleken av denna nedgång kunde icke vid förslagets avgivande exakt beräknas. Den uppgick enligt nu föreliggande siffror till 118 poäng, motsvarande en sänkning av poängtalet från 1 756 år 1952 till 1 638 år 1953. Nedgången sammanhängde bl. a. med den milda väderleken i början av år 1953, vilken medförde öppet

vatten i Östersjön tidigare än vanligt. Härigenom påverkades godsvagnstrafiken på norrlandslinjerna. Sedan hösten 1953 är trafiken vid Ånge åter i stigande och en poängberäkning av första halvårets trafik år 1954 visar att större delen av poängsänkningen år 1953 återvunnits. En annan orsak till det sänkta poängtalet var, att stationens personalantal sjunkit på grund av de insatser bl. a. stationsbefälet vidtagit i rationaliseringssyfte under de senaste båda åren. Personalantalet har sålunda sjunkit från 241 man år 1952 till 226 år 1953 och till 216 under första halvåret år 1954. Varje man motsvarar en enhet i poängtalet. En minskning av poängtalet av denna anledning bör dock icke rimligtvis få inverka på bedömningen av frågan om vilken klass stationen bör tillhöra. Trafik- och bangårdsförhållandena i Ånge äro sådana, att en mycket kraftig insats erfordras från stationsbefälets sida om trafiken förbi stationen skall kunna avvecklas friktionsfritt. Stationens poängtal får därför icke uteslutande vara avgörande för dess klass utan hänsyn måste tagas till de speciella omständigheter, som föreligga vid denna ur ledningssynpunkt särskilt besvärliga och svårbemästrade station.

Byråingenjörstjänsterna. Innehavaren av den till uppflyttning föreslagna tjänsten i 27 lönegraden är arbetsledare för *broavdelningens specialsektion för allmänna ärenden*. Hans arbetsuppgifter omfattar remisser och avtal angående planskilda korsningar m. m. upprättande och granskning av anbudsprogram och entreprenadkontrakt, upphandlingar, specialuppdrag beträffande broar och husbyggnader, cemenlinjekteringar, brojournaler och årsredogörelser. Han har att planera arbetet inom specialsektionen och bestämma underlydande personals arbetsuppgifter. Tjänsten är placerad i Ce 29 (Ca 27).

Den ena av de nya byråingenjörstjänsterna är avsedd för arbetsledaren för *broavdelningens specialsektion för betongkonstruktioner m. m.* Han har nu tjänst i Ce 29. Arbetsuppgifterna omfattar projektering och kvalificerat beräknings- och konstruktionsarbete för broar av armerad betong.

Den andra av de nya byråingenjörstjänsterna avses för arbetsledaren å *spåravdelningen*. Han förestår avdelningens spårkonstruktionsgrupp. I arbetsuppgifterna ingår konstruktion av spårmateriel (räler och växlar), planläggning av nyanskaffning samt fördelning av nya och ur spår upptagna spårväxeleffekter, beställning av spårväxeleffekter och material för tillverkningen, besiktning av spårmateriel vid egna och privata verkstäder samt på linjen, standardisering och diverse utredningsarbeten, däribland granskning av till centrala företagsnämnden insända förslag. Tjänsten har tidigare avsetts för en spårväxelkonstruktör utan arbetsledarställning. På grund av det numera intensifierade spårutbytet och genom ökad hastighet skärpta krav har en väsentlig ökning skett i arbetsuppgifterna för spåravdelningens föreståndare, varför en mera självständig ledning av spårkonstruktionsgruppens inom avdelningen arbete måste påläggas innehavaren av här ifrågakvarande tjänst.

Ingenjörstjänsten. Denna är underställd verkstadsingenjören för vagnverkstaden. Innehavaren av tjänsten svarar för underhållet av rälsbussfordon, vilket till väsentlig del utföres vid huvudverkstaden i Örebro. Dessutom har han ledarskap över avdelningarna för revision och reparation av personvagnsboggier, för maskinverkstad och verktygsförråd, för smedja och för förkromningsverkstaden m. fl. avdelningar, vilka tillsammans ha en personalstyrka av 194 man. Genom mångdubbling av rälsbussparkens storlek och genom överflyttning av vissa arbetsuppgifter från motorverkstaden till här avsedd ingenjörsavdelning har såväl arbetsuppgifternas omfattning som det med tjänsten förenade ansvaret i väsentlig grad ökat.

Tågfarjebefälhavartjänsten. Denna avses för de från Trelleborg utgående

tågfärjelederna. En av förste styrmännen av klass 1 har sedan februari månad 1953 ständigt haft vikariatsförordnande såsom tågfärjebefälhavare i Ca 31 emedan tågfärjan Starke på grund av ökad trafik sedan nämnda tidpunkt har måst utföra två dubbelturer per dygn, varvid dubbel besättning erfordras. Även de båda andra tågfärjorna äro i trafik i sådan utsträckning att mer än en besättning erfordras. Enär ingenting tyder på, att någon minskning av antalet dubbelturer på sassnitzleden kommer att inträda under de närmaste åren synes det skäligt, att en tjänst som tågfärjebefälhavare i Ca 29 inrättas för trelleborgsrouterna i likhet med vad som vid tjänsteförteckningsrevisionens genomförande skedde vid malmöleden, där likartade seglings- och bemanningsförhållanden äro rådande. Då här är fråga om en av trafikutvecklingen betingad ny och för framtiden erforderlig tjänst, kan någon förste styrmans- eller annan lägre tjänst icke samtidigt indragas.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Järnvägsstyrelsen har vidare föreslagit, att 4 trafikinspektörstjänster, avsedda för ledarna av biltrafiken inom I—IV distrikten, uppflyttas från Ca 31 till Ca 33 och att tjänsten som chef för kammarkontoret uppflyttas från kamrerstjänst i Ca 29 till byrådirektörstjänst i Ca 31.

Därjämte föreslår styrelsen, att 1 trafikinspektörstjänst i Ce 33 inrättas för ledaren av biltrafiken inom VI distriktet.

Statens lönenämnd har icke funnit tillräckliga skäl föreligga för tillstyrkande av ifrågakvarande förslag. Häremot har en ledamot och en suppleant reserverat sig.

I skrivelse den 4 januari 1955 har statens järnvägars befälsförbund hemställt, att Kungl. Maj:t oaktat lönenämndens avstyrkande måtte föreslå riksdagen att bifalla järnvägsstyrelsens förslag beträffande trafikinspektörstjänsterna.

För egen del finner jag styrelsens ifrågakvarande förslag icke föranleda annat uttalande från min sida än att jag för närvarande icke är beredd att tillstyrka desamma.

Av departementschefen tillstyrkt ändring av tjänstetitel. Sedan fråga väckts av statens järnvägars befälsförbund om ändring av tjänstetitlarna övermaskinist i Ca 27 och Ca 25, anser jag mig böra tillstyrka av järnvägsstyrelsen framfört förslag om att nämnda tjänstetitlar ersättas med maskinchef å tågfärja.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag föreslagit bör följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen ök-

ning av antalet stationsinspektorer i Ca 31 från 9 till 10, ökning av antalet byråingenjörer i Ca 29 från 31 till 34, minskning av antalet stationsinspektorer i Ca 29 från 29 till 28, ökning av antalet tågfarjebefälhavare i Ca 29 från 1 till 2 och utbyte av tjänstetiteln övermaskinist i Ca 27 mot maskinchef å tågfarja.

I tjänsteförteckningen bör övermaskinist i Ca 27 och Ca 25 utbytas mot maskinchef å tågfarja.

A Kungl. Maj:t torde få ankomma att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen minska antalet ingenjörer i Ca 25 vid huvudverkstäderna från 13 till 12.

Hemställan

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att i de av riksdagen fastställda personalförteckningarna för post- och televerken samt statens järnvägar vidtaga de ändringar, jag i det föregående förordat;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen för televerket införa de tjänstetitlar, jag i det föregående förordat;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen för statens järnvägar vidtaga den ändring av tjänstetitlarna, jag i det föregående förordat;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att å övergångsstat uppföra de tjänster och utfärda de övergångsbestämmelser i övrigt, som vid genomförandet av berörda förslag må erfordras.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avläsas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gösta Kahm